

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213239935
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Štrignerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1213239935.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. A. H., F.. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa rodičov: E.. J. H. S.. C., F.. XX.XX.XXXX, bytom E. X, T., a O.. H. H., F.. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, T., o návrhu otca na vydanie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 29.11.2013, č.k. 59P 170/2013-10, jednohlasne (pomero hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 28.11.2013, č.k. 59P 170/2013-10 vydal predbežné opatrenie, ktorým maloletú A. A. H., F.. XX.XX.XXXX predbežne zveril do osobnej starostlivosti matky. Otca zaviazal predbežne prispievať na výživu maloletej mesačne sumou XXX €, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky. Súčasne z úradnej povinnosti začal konanie o zmenu zverenia maloletej.

Súd prvého stupňa takto rozhodol, keď s poukazom na obsah návrhu otca a doposiaľ vykonané dokazovanie v konaní vedenom pod sp.zn. 59P 95/2001 dospel k záveru o potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky a určením výživného zo strany otca. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že rodičia maloletej nevedia spolu komunikovať, zaujať spoločný postoj pri jej výchove a budovať v nej autority voči obom rodičom navzájom. Maloletá neuznáva svojho otca, vzdoruje a bojuje voči nemu, nerešpektuje pravidlá v jeho domácnosti, netoleruje ho. Utieta sa k svojej matke, ktorá je pre ňu výchovnou autoritou a ktorá dokáže usmerniť jej výchovné pôsobenie. Matka je v súčasnej dobe nezamestnaná, má však vytvorené vhodné podmienky na výchovu dieťaťa. Vlastní 2 a pol izbový byt a má dostatok času venovať sa dieťaťu po všetkých stránkach, pričom sama maloletá sa vyjadřila, že by chcela bývať u matky. Na základe uvedeného mal za to, že vznikla naliehavá potreba dočasnej úpravy najmä v situácii, kedy dieťa absolútne nerešpektuje otca ako autoritu, spontánne inklinuje viac k matke, ktorú akceptuje, pričom vôľou dieťaťa je byť s matkou. Súd apeloval na matku, aby prehodnotila svoj postoj k otázke zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti, nakoľko výchovná pozícia rodiča nespočíva iba v krytí finančných potrieb dieťaťa, ale má oveľa širší charakter. Pokiaľ ide o výživné, súd považoval predbežne stanovené výživné vo výške XXX € mesačne za adekvátne a dostačujúce k výške príjmu otca, ktorý je X.XXX € a skutočnosti, že otec ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Uvedenú sumu považoval za primeranú na zabezpečenie nevyhnutných potrieb maloletej do času, kým nerozhodne vo veci samej. Vec právne posúdil podľa § 75 ods. 1 písm. d/, § 76 ods. 1 písm. b/, § 102 O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala odvolanie matka maloletej, ktorá navrhla uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť, návrh otca v celom rozsahu zamietnuť, alternatívne navrhla uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie majúc za to, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci. K tvrdeniu otca uvedenému v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, že maloletá si lepšie rozumie s ňou, poukázala na vyjadrenie otca z 23.09.2003 v konaní o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, v rámci ktorého otec uvádzal, že

vzťah matky s maloletou je komplikovaný. K tvrdeniu otca o negatívnom usmerňovaní jej výchovného pôsobenia na maloletú v čase, keď je v jeho starostlivosti uviedla, že spolu nebyvajú od mája 2011. Takisto jej nie je jasné prepojenie jej výchovného pôsobenia na diaľku so zabezpečovaním riadnej starostlivosti otca voči maloletej v čase, keď sú spolu. Namietala taktiež riadnu starostlivosť otca o dcéru, a to najmä potom ako otca opustila jeho priateľka, keď otec maloletej vyčítal, že je dôvodom rozpadu jeho vzťahu, prestal ju vozit' autom do školy, sťažuje jej bežný chod života. Konanie otca má charakter pomsty, rovnako je to aj v prípadoch, keď maloletá potrebuje finančne vykryť svoje osobné potreby. Ide najmä o obedy v škole, poplatky v škole, drobné nákupy bežnej potreby, lieky a pod.. Rovnako sa otec stavia aj k blížiacim termínom lekárskeho návštevy maloletej. Uvedený prístup otca signalizovala aj na Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, odkiaľ sa však podpory nedočkala. Nie je pravdou tvrdenie otca o jej neochote nachádzať spoločné riešenia a podporu pri riešení problémov okolo dcéry. Rovnako pokiaľ ide o komunikáciu maloletej s otcom, túto sama maloletá definuje ako hádanie, vyjednávanie, vydieranie, príkazy, zákazy, samozrejmosť sa dostali do roviny „musíš si zaslúžiť, je to odo mňa láskavosť, že ti vychádzam v ústrety“. Otec maloletú zaťažuje návrhmi na spoločné návštevy psychológa, pritom by mal otec predovšetkým sám pred sebou zvážiť svoj prístup, je dospelý a zodpovednejší, dieťa je zbytočne zaťažované zodpovednosťou za vzniknutý stav. Zveriť maloletú jej s odôvodnením, že dcéra potrebuje „matku“, nezlepší vzťah otca s dcérou, dieťa stále matku má, takže mala za to, že sa nejedná o väčší komfort u nej, ale o psychický rozmer stavu. Problém úniku maloletej pred otcom sa oddiali, ale nevyrieši sa. Na posledných pojednaniach neboli taktiež aktuálne prehodnotené jej podmienky, ktoré sú potrebné k zabezpečeniu riadnej a zodpovednej starostlivosti o maloletú. Fakt, že u nej pretrváva stav nezamestnanosti s odôvodnením, že je tu väčší časový priestor na venovanie sa dieťaťu je dočasný a neopodstatnený. Súd bol opakovane informovaný o riziku práce v zahraničí, aj o fakte, že v Bratislave nemá žiadnych príbuzných, ktorí by dokázali niesť zodpovednosť za jej zverenie dieťa v čase jej niekoľkodňovej neprítomnosti. Z tohto dôvodu aj požiadala o dočasné zverenie maloletej do starostlivosti otca. Pokiaľ ide o výživné, súd predbežne zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou XXX € mesačne, listinné dôkazy v spise, výpovede rodičov na pojednaniach však dokazujú výdavky na maloletú v rozsahu XXX - XXX € mesačne. Súd mal vedomosť i o tom, že maloletú v najbližšom období čakajú zvýšené výdavky, otec je pritom zamestnaný s príjmom cca X.XXX € mesačne, ona je nezamestnaná. Navyše otec je majetný človek, vlastníci niekoľko nehnuteľností po celom Slovensku.

K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec maloletej, ktorý navrhol uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Mal za to, že súd prvého stupňa pred svojim rozhodnutím podrobne zisťoval skutkový stav, maloletá bola opakovane vypočutá ako na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, tak aj na súde. Z dôkazov založených v spise mal súd preukázané, že matka dlhodobo podkopáva jeho autoritu v očiach dcéry, ktorá potom nerešpektuje pravidlá v jeho domácnosti, ako aj jeho ako otca, ktorému bola zverená do opatery a ktorý za ňu zodpovedá. Výchovné problémy s maloletou sa vystupňovali do takej neúnosnej miery, že sa ako otec dostal do pozície, že dcéra ho prestala absolútne akceptovať, rešpektovať, či aspoň tolerovať. Súd prvého stupňa po podrobnom zisťovaní skutkového stavu správne vyhodnotil potrebu predbežnej úpravy pomerov maloletej. Podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia boli splnené, keďže bolo a je nepochybné, že bolo a je v rozpore so záujmami maloletej, aby naďalej zotrvala v jeho starostlivosti, keďže maloletá chce bývať s matkou, a tým, že nemôže bývať s matkou psychicky zrejme trpí, necíti sa u neho dobre, čo samotná maloletá aj potvrdila. Situácia sa tak stala neúnosná a ohrozujúca pre maloletú. V danom stave si zverenie maloletej do starostlivosti matky vyžiadalo okamžitú úpravu súdom. K vyjadreniu matky maloletej, že je nezamestnaná ako i údajnému nútenému opusteniu dvoch nadštandardných bytov pre pretrvávajúce domáce násilie uviedol, že dôkazmi bolo jasne preukázané, že majetková pozícia matky je výrazne lepšia ako jeho, keďže matka má v nehnuteľnom majetku o jeden byt v jej výlučnom vlastníctve navyše. Na opakované už niekoľkoročné pokusy o vyporiadanie BSM z jeho strany kladne nereaguje. Schopnosť matky maloletej si zabezpečiť príjmy je dostatočná, napriek deklarovanej nezamestnanosti matky bolo súdu preukázané, že vykonáva činnosť ako realitný maklér. Vzniká teda otázka, prečo matka maloletej vedome tvrdí nepravdy a účelovo zavádza odvolací súd. Pokiaľ ide o výtky matky k jeho starostlivosti o maloletú uviedol, že jeho riadna starostlivosť o maloletú bola súdu preukázaná písomnými dôkazmi, z ktorých práve naopak jasne vyplýva, že konanie matky maloletej neustálym kritizovaním, spochybňovaním a napádaním jeho starostlivosti, vymýšľaním si káuz spôsobuje, že postoj maloletej k nemu sa výrazne zhoršil. Sama maloletá vo svojej výpovedi na súde dňa 04.12.2013 sa vyjadrila, že jej hradí všetky poplatky pokiaľ ide o školu, drogériu, oblečenie, stravu. Z vyjadrení maloletej je zřejmé, že tvrdenia matky v jej odvolaní nie sú pravdou a sú manipulatívne. Zo všetkých listinných dôkazov, výsluchov svedkov,

ako i samotných tvrdení matky maloletej je zrejmé, že jediným reálnym dôvodom matky, prečo podala odvolanie voči predbežnému opatreniu je výška výživného. Podľa názoru matky výdavky maloletej sú XXX € mesačne, takéto predstavy matky sú však nadnesené a nereálne. Keďže má maloletú v starostlivosti, vie presne vyčíslieť výdavky na ňu. S poukazom na uvedené súd pri rozhodovaní správne zväzil schopnosť matky predbežne prevziať maloletú do jej osobnej starostlivosti, ako i schopnosť účastníkov prispievať na výživu maloletej. Pokiaľ ide o zverenie maloletej do starostlivosti matky, opätovne poukázal na to, že maloletá vo svojich výpovediach vyjadrila svoju vôľu a potvrdila, že by chcela byť s matkou. Uvádza, že u neho je iba preto, lebo mama je momentálne bez práce a nemá toľko peňazí aby s ňou mohla byť, z tohto dôvodu ju nechce zaťažovať. Kolíznemu opatrovníkovi maloletá uviedla, že si lepšie rozumie s matkou, že by chcela byť viac s ňou. Rovnako vo svojej výpovedi dňa 04.12.2013 na súde sa jasne vyjadrila, že na 100% chce byť u mamy. Bolo teda výrazne v záujme maloletej, aby mohla bývať s matkou, ktorá je pre ňu jediná uznávaná autorita a ktorá dokáže usmerniť jej výchovné pôsobenie na maloletú tak, aby bola riadne zabezpečená jej starostlivosť.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o inštitút predbežných opatrení treba uviesť, že predbežné opatrenia sú predbežnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania vo veci podľa § 102 O.s.p., avšak aj vtedy majú len predbežnú povahu, pretože ich možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenia sú predbežnými aj v tom zmysle, že neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe predbežnej úpravy. V súvislosti s rozhodovaním o predbežných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti treba uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou predbežného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo inej osoby alebo do striedavej osobnej starostlivosti rodičov (§ 76 ods. 1 písm. b/ o.s.p.), prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere, ak je výživa dieťaťa vážne ohrozená (§ 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Ďalej treba uviesť, že inštitút predbežného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, kedy o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Aj keď pri nariaďovaní predbežného opatrenia sa všeobecne dokazovanie nevykonáva, z obsahu návrhov, priložených dokladov, či obsahu spisu musí byť zrejmé také ohrozenia života, či zdravie dieťaťa, ktoré si vyžaduje okamžitý zásah súdu.

V zmysle uvedeného v danej veci postupoval aj súd prvého stupňa, pričom s právnym záverom ku ktorému dospel sa plne stotožnil aj odvolací súd. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní vychádzal ako z obsahu návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, tak aj z listinných dôkazov a vykonaného dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 59P 95/2011 a z obsahu uvedeného spisu, ktorý si odvolací súd vyžiadaval, vychádzal rovnako aj odvolací súd.

Zhodnotiac komplexne vývoj vzťahov rodičov navzájom, ako aj vývoj vzťahov otec - maloletá a matka - maloletá, je odvolací súd toho názoru, že otec v súčasnej dobe nie je schopný so všetkou zodpovednosťou zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, a to práve pre narušený vzťah s maloletou. O tom, čo spôsobilo uvedené narušenie vzťahov otca a maloletej sa tvrdenia a vyjadrenia rodičov líšia, vzájomne si odporujú, preto na objektívne zaujatie stanoviska k tejto skutočnosti bude potrebné vykonať náležité dokazovanie v rámci konania, ktoré začal súd prvého stupňa z úradnej povinnosti. Bez ohľadu na uvedené treba mať za to, že maloletá sa nachádza vo veku (15 rokov), kedy je dôležité, aby vzťah rodičovský fungoval na vzájomnej dôvere, pochopení, tolerancii, ústretovosti, čo rozhodne vo vzťahu otca a dcéry v súčasnej dobe absentuje, pričom absenciu uvedených základných princípov potvrdil vo svojej výpovedi nielen otec, ale aj samotná maloletá. Rovnaké stanovisko k uvedenému zaujala taktiež matka. Tým, že otec (nehodnotiac v danom štádiu konania dôvody) vo svojej výchovnej funkcii zlyhal, je namieste, aby túto prevzala matka ako rodič, ktorý má rovnaké rodičovské práva a rovnakú rodičovskú zodpovednosť ako otec. Námietky, ktoré matka uviedla vo svojom odvolaní brániace podľa jej názoru zvereniu maloletej do jej osobnej starostlivosti odvolací súd vyhodnotil ako účelové, navyiac za situácie, keď matka má tak vážne výhrady k starostlivosti otca o maloletú. Pokiaľ sa budú naďalej obaja rodičia

brániť zvereniu maloletej do svojej osobnej starostlivosti, prípadne striedavej osobnej starostlivosti, odvolací súd dáva obom rodičom do pozornosti, že zo strany súdu je namieste postup podľa § 44 Zák. o rodine, t.j. zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby, prípadne pestúnskej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti. Pokiaľ ide o výrok predbežného opatrenia, ktorým bola otcovi predbežne určená vyživovacia povinnosť k maloletej vo výške XXX €, táto zodpovedá charakteru predbežného opatrenia, keďže výživným určeným formou predbežného opatrenia sa pokrývajú iba nevyhnutné potreby maloletého dieťaťa.

S poukazom na uvedené, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, pričom podľa ods. 2 citovaného ustanovenia poukazuje na správne právne závery súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.